gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Samenleving
Team Beleid
Behandelaar: H. Vinke
Telefoonnummer: 06-15898750

Voorstelnr. 4523
Barneveld, 19 januari 2026
Portefeuillehouder: J. de Heer-Verheij

Onderwerp: Raadsmemo Regiovisie Jeugd 2026-2040

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van de raadsmemo Regiovisie Jeugd 2026-2040 met bijlage “Leidende principes met toelichting”.
2. De raadsmemo Regiovisie Jeugd 2026-2040 met bijlage “Leidende principes met toelichting” door te laten zenden naar de gemeenteraad.

1. Inleiding

In 2025 zijn de zeven gemeenten in de regio FoodValley gestart met het opstellen van een nieuwe Regiovisie Jeugd. Dat jaar liep de Regiovisie Jeugdhulpregio FoodValley 2022–2025 ‘Ons verhaal’ af en dit vormt daarmee de formele aanleiding om een nieuwe, actuele regiovisie te ontwikkelen. Daarnaast vraagt de inwerkingtreding van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg per 1 januari 2026 om een regiovisie die aansluit bij de nieuwe wettelijke kaders en richting geeft aan de gezamenlijke opgaven voor de komende jaren. Op basis van de nieuwe regiovisie wordt een meerjarenplan voor een periode van vier jaar opgesteld. Aansluitend worden, voortvloeiend uit dit meerjarenplan, de jaarplannen uitgewerkt.

2. Beoogd effect

De gemeenteraad informeren over de inhoudelijke stand van zaken en het vervolg van de Regiovisie Jeugd FV 2026-2040.

3. Argumenten

2.1 Voldoen aan de regionale afspraak in het Bestuurlijk Overleg Jeugd
In het regionale Bestuurlijk Overleg Jeugd is afgesproken om de gemeenteraden van de zeven gemeenten middels een raadsmemo te informeren over het proces van de Regiovisie Jeugd.

4. Kanttekeningen

N.v.t.

5. Financiën

N.v.t.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie
In juni 2025 heeft een brede startbijeenkomst plaatsgevonden met als doel gezamenlijk de nieuwe Regiovisie Jeugd FV 2026–2040 vorm te geven. Aan deze bijeenkomst namen vertegenwoordigers van zorgaanbieders, onderwijs, de zeven gemeenten, jongeren- en adviesraden en overige betrokken partijen deel. Tijdens deze bijeenkomst is gewerkt aan het opstellen van de leidende principes voor de nieuwe Regiovisie Jeugd. De werkgroep Regiovisie Jeugd heeft deze informatie uitgewerkt tot de

leidende principes die op 17 juli 2025 regionaal door de bestuurders zijn vastgesteld. Deze zijn opgenomen in de bijlage.

b) Communicatie
N.v.t.

7. Vervolgstap

Na vaststelling van het collegevoorstel zal de memo worden doorgezet naar de gemeenteraad. In juni 2026 wordt de Regiovisie Jeugd FV 2026-2040 ter besluitvorming voorgelegd aan het college en in het najaar aan de gemeenteraad.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Raadsmemo Regiovisie Jeugd FV 2026-2040
Bijlage 2: Leidende principes met toelichting

gemeente Barneveld

Raadsmemo Regiovisie JeugdFV

Datum:	**15 januari 2026**
Onderwerp:	Voortgang en ontwikkelingen Regiovisie JeugdFV
Ter attentie van:	De Raad
Afzender:	College van Burgemeester en Wethouders
Portefeuillehouder	J. de Heer
Mail behandelaar	P.MolLous@barneveld.nl / h.vinke@barneveld.nl

Samenvatting
Via deze raadsmemo brengen we u op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van de Regiovisie Jeugd.

In deze raadsmemo wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:
1) Aanleiding voor het opstellen van een nieuwe regiovisie Jeugd
2) Regiovisie 2026-2040 en samenhang met lokale beleidsstukken
3) Vervolg/ proces

Doel
Informeren over de stand van zaken m.b.t. de Regiovisie Jeugd.

1) Aanleiding voor het opstellen van een nieuwe Regiovisie Jeugd

Waarom een regiovisie

In 2019 is de regionale visie Ons Verhaal opgesteld ter ondersteuning van de samenwerking betreffende de jeugdhulp in de regio. In 2022 hebben de zeven gemeenteraden de Regiovisie Jeugdhulpregio FoodValley 2022–2025 vastgesteld. Deze Regiovisie liep in 2025 af en dit is een formele aanleiding om weer opnieuw een Regiovisie op te gaan stellen die actueel is en ook voldoet aan de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg die per 1 januari 2026 van kracht is geworden.

2) Regiovisie 2026-2040

Leidende principes
In samenwerking met jeugdhulpaanbieders, cliëntenraden, adviesraden, onderwijs etc. zijn de onderstaande leidende principes geformuleerd (zie bijlage 1 voor toelichting per leidend principe). Deze leidende principes zijn richtinggevend voor de doorontwikkeling van de specialistische jeugdhulp.

1. We accepteren verschillen en stappen af van het medisch model
2. Hulp bij opvoeden en opgroeien is gericht op de leefomgeving en is gezinsgericht
3. Collectieve jeugdhulp is de norm
4. Specialistische jeugdhulp is aanvullend, integraal en in samenhang georganiseerd
5. Specialistische jeugdhulp is doelgericht, tijdelijk en onder actieve regie van lokale teams
6. We contracteren aanbieders die bijdragen aan onze maatschappelijke opgave

Tussen de uitgangspunten van de vorige regiovisie en de nieuwe leidende principes is duidelijke samenhang zichtbaar. De nieuwe principes sluiten inhoudelijk aan op de eerdere richtinggevende uitgangspunten en bouwen hier bewust op voort. Tegelijkertijd zijn zij, verder aangescherpt en aangevuld. Hierdoor ontstaat een doorontwikkeling waarmee wordt aangesloten op de huidige opgaven.

Samenhang met Visie Sociaal Domein en Hervormingsagenda Jeugd

Deze regiovisie en de hier benoemde leidende principes zijn opgesteld op basis van de visies sociaal domein van de betrokken gemeenten. Hierdoor sluiten de leidende principes goed aan op de uitgangspunten uit Samen zorgzaam en verbonden, visie sociaal domein gemeente Barneveld 2040. De uitgangspunten uit Samen zorgzaam en verbonden, de uitgangspunten uit het Lokaal plan Hervormingsagenda jeugd 2025-2028 en de leidende principes uit de regiovisie jeugd versterken elkaar inhoudelijk en bewegen duidelijk in dezelfde richting. Alle drie leggen de nadruk op normaliseren in plaats van medicaliseren: niet elke zorgvraag vraagt diagnostiek of specialistische hulp, en verschillen in ontwikkeling worden gezien als normaal.

Daarnaast leggen deze drie documenten de nadruk op gezinsgericht en contextgericht werken. Problemen van jeugdigen worden niet los gezien van hun omgeving; ondersteuning richt zich op het hele gezin en wordt zoveel mogelijk in de leefomgeving georganiseerd. Dit sluit aan bij het bredere uitgangspunt van integraal samenwerken binnen het sociaal domein.

Ook is er een gedeelde focus op collectieve voorzieningen. Collectieve en laagdrempelige ondersteuning is de norm, terwijl specialistische jeugdhulp aanvullend, tijdelijk en doelgericht wordt ingezet. Daarbij is nabijheid een belangrijk principe: hulp wordt lokaal georganiseerd, dichtbij inwoners, met voldoende handelingsruimte voor professionals.

Tot slot delen de drie documenten het belang van veiligheid, doelgericht werken, regie door lokale teams en samenwerking met partners. Specialistische hulp wordt alleen ingezet wanneer nodig, zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk, met oog voor het versterken van het gewone leven.

3) Vervolg/ proces

De regiovisie zal, naast de leidende principes, een uitwerking bevatten van de organisatie en governance van de intergemeentelijke samenwerking. Hierin zal worden beschreven dat de gemeenten – zowel onderling als met relevante stakeholders – zullen moeten samenwerken om de gestelde doelen te realiseren. Daarnaast zal de regiovisie een hoofdstuk bevatten over de inkoop van zorg, waarin de uitgangspunten worden vastgelegd die richting zullen geven aan de wijze waarop de inkooporganisatie kan bijdragen aan het behalen van de maatschappelijke doelen. Tot slot zal de regiovisie een hoofdstuk bevatten over monitoring, evaluatie en verantwoording.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 worden de (nieuwe) raden geïnformeerd over de leidende principes en de nadere uitwerking daarvan. Vervolgens doorlopen de zeven gemeenten het formele besluitvormingsproces, waarna de regiovisie in het najaar van 2026 ter vaststelling aan de raden wordt voorgelegd.

Op basis van de regiovisie wordt later een meerjarenbeleidsplan opgesteld, gevolgd door jaarlijkse uitvoeringsplannen. Hierin staan doelen beschreven die op kortere termijn behaalt kunnen worden en daarmee ook bijdragen aan het behalen van de doelen van de regiovisie.

Leidende principes met toelichting

In samenwerking met jeugdhulpaanbieders, cliëntenraden, adviesraden, onderwijs etc. zijn de onderstaande leidende principes geformuleerd. Deze leidende principes zijn richtinggevend voor de doorontwikkeling van de specialistische jeugdhulp.

1. We accepteren verschillen en stappen af van het medisch model

We erkennen dat kinderen en jongeren opgroeien in uiteenlopende omstandigheden en zich in hun eigen tempo ontwikkelen. Verschillen in gedrag, ontwikkeling en emoties zijn onderdeel van het leven – niet alles wat anders is, is een stoornis of probleem. Het is normaal dat je in het leven soms tegen problemen aanloopt.

Als regio nemen we afstand van het medisch model waarin afwijkingen worden benoemd, gelabeld en behandeld. In plaats daarvan kijken we met gezinnen en hun omgeving naar wat er nodig is om mee te kunnen doen, zich te ontwikkelen en prettig te leven.

Hulp is gericht op het versterken van het dagelijks functioneren, niet op het aanpassen aan een norm. Diagnostiek en behandeling kunnen helpend zijn, maar zijn niet het vertrekpunt – we zetten ze alleen in als ze echt nodig zijn, en altijd in samenhang met de leefwereld van het kind. Dit vraagt om een fundamentele cultuuromslag in onderwijs, zorg en beleid, waarbij samenwerking tussen verschillende domeinen en versterken van veerkracht centraal staan.

2. Hulp bij opvoeden en opgroeien is gericht op de leefomgeving en is gezinsgericht

Opvoeden en opgroeien gaat met ups en downs. Niet elke hulpvraag vraagt een antwoord vanuit specialistische jeugdhulp. Bij een hulpvraag kijken we (verwijzers, aanbieders en lokale teams) samen met het gezin én hun omgeving naar wat nodig is om kansrijk op te groeien. We spreken over een gezinsvraag, niet over een probleem van het kind. Niet het kind, maar het gezin en de omgeving rondom het gezin moet vaak ondersteund worden. De leefomgeving – gezin, school, vrije tijd, vrienden, buurt en de onlinewereld – is daarbij onmisbaar bij de oplossing. Hulp organiseren we daarom zoveel mogelijk in en met die omgeving. We brengen zoveel als mogelijk de hulp naar het kind, niet andersom. De hulp richt zich op de oorzaak van de problemen en niet op de gevolgen ervan.

3. Collectieve jeugdhulp is de norm

We versterken de lokale vrij toegankelijke collectieve voorzieningen en doen dat nadrukkelijk samen met aanbieders van specialistische jeugdhulp. Door kennis en expertise uit de specialistische hulp in te zetten in de wijk, maken we deze algemene collectieve en preventieve voorzieningen sterker. Zo voorkomen we dat individuele specialistische jeugdhulp nodig is. Waar dit toch nodig is, bieden we die zoveel mogelijk in groepsverband aan – omdat dat vaak effectiever is én de kracht van de gemeenschap benut. We zien waarde in individueel maatwerk, maar de norm wordt collectief.

4. Specialistische jeugdhulp is aanvullend, integraal en in samenhang georganiseerd

We erkennen dat de oorzaken van problemen vaak buiten het kind liggen, zoals armoede of een scheiding. Voordat we specialistische jeugdhulp inzetten, maken we samen met het gezin en betrokkenen een brede analyse van de situatie. Specialistische jeugdhulp zetten we alleen in als het écht nodig is – tijdelijk, doelgericht en afgestemd op het gewone leven. De lokale teams spelen hierin een centrale rol. Zij organiseren integrale hulp voor het gezin en werken samen met verwijzers en aanbieders van zowel jeugd- als volwassenzorg aan een zorgvuldige triage en afstemming, ook bij complexe of meervoudige problematiek. Aanbieders werken daarvoor proactief samen met de lokale teams.

We organiseren de ondersteuning in samenhang met de mensen om het gezin heen, en werken waar nodig samen met partners uit jeugd- en volwassenenzorg, onderwijs en met

veiligheidspartners. Ook kunnen ervaringsdeskundigen waardevolle inzichten bieden in het organiseren van passende hulp.

5. Specialistische jeugdhulp is doelgericht, tijdelijk en onder actieve regie van lokale teams

Specialistische jeugdhulp heeft altijd een concreet doel, en is tijdelijk van aard.
Langdurige ondersteuning organiseren we vanuit de leefomgeving. We evalueren regelmatig, sturen bij als het nodig is, en stoppen als het gezin weer verder kan - ook als het nog niet perfect is. We starten alleen hulptrajecten als dat aantoonbaar meerwaarde heeft.

Elk gezin is en blijft altijd verantwoordelijk voor hun eigen leven en voert regie over hun eigen leven. Actieve regie wordt uitgevoerd door professionals en gaat over de inzet van alle vormen van hulp in het gezin. Regelmatige evaluatie en actieve regie zorgen ervoor dat er tijdig bijgestuurd kan worden als doelen niet worden behaald. Niet alle hulp vraagt om actieve regie; daarom is het belangrijk om te differentiëren.

Evaluatie en afschaling zijn structurele onderdelen van het hulptraject. Ouders en betrokkenen uit de leefomgeving van het kind worden hier actief bij betrokken, zodat de hulp aansluit bij de leefwereld en er gezamenlijk gewerkt wordt aan duurzame verandering.

6. We contracteren alleen aanbieders die bijdragen aan onze maatschappelijke opgave

Inkoop is voor ons geen administratief proces, maar een strategisch instrument om onze visie op passende, nabije en effectieve jeugdhulp te realiseren. We werken alleen samen met aanbieders die onze waarden delen en daar aantoonbaar aan bijdragen. Alleen aanbieders die bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de regio worden gecontracteerd.
We verwachten actief gezamenlijk eigenaarschap: aanbieders dragen actief bij aan de innovatie van de jeugdhulp, denken mee met maatschappelijke vraagstukken, bewegen mee en nemen verantwoordelijkheid voor de verdere transformatie van het jeugdhulpstelsel. Daarbij horen ook doelmatige inzet van middelen en rechtmatige uitvoering van taken.

Contractering wordt gekoppeld aan gezamenlijke doelen, met meer sturing op kwaliteit en maatschappelijke impact. We stellen heldere kaders, sturen op resultaten en bouwen aan transparante samenwerkingsrelaties waarin vertrouwen én verantwoording hand in hand gaan. Partnerschap en vertrouwen zijn essentieel. We bouwen aan duurzame relaties, vullen elkaar aan en zetten in op gezamenlijk leren en ontwikkelen.